

ภาคผนวก

บทความ เรื่อง อาชยานไทย...ไม่หายไปจากห้องเรียน

อาจารย์ฉัตรชัย อธิเกียรติ

การท่องอาชยาน (อา-ชะ-หยาน, อา-ชะ-ยาน) เป็นการท่องบทร้อยกรองที่ไพเราะ โดยมากมักเป็นบทท่องจำที่ตัดตอนมาจากวรรณคดีต่างๆ ผู้ที่เคยท่องบทธอาชยานคงทวนระลึกถึงบรรยากาศของการท่องอาชยานได้ว่า เป็นช่วงเวลาที่น่ายประทับใจ แม้ในช่วงแรกจะไม่ค่อยรู้ความหมายมากนัก แต่ความไพเราะจากสัมผัสและคำคล้องจอง กลับช่วยให้รู้สึกสนุกและเกิดความซาบซึ้งถึงอรรถรสแห่งเสียงภาษา จนต่อมายังคงดั่งก้องอยู่ในหัวไม่รู้ลืม

ในระยะแรกๆ (พ.ศ. ๒๔๗๗-๒๔๗๘) นักเรียนส่วนใหญ่จะใช้เวลาท่องอาชยานพร้อมกันทั้งห้องในช่วงเวลาเย็นก่อนเลิกเรียน ต่อมาเมื่อมีประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษาและหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ๒๕๒๑ และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช ๒๕๒๔ จนถึงหลักสูตรปรับปรุง พุทธศักราช ๒๕๓๓ หลักสูตรดังกล่าวนี้มิได้ระบุชัดเจนเกี่ยวกับการท่องอาชยาน จึงเป็นสาเหตุให้การท่องอาชยานเริ่มจางหายไปจากสถานศึกษาบางแห่ง จนถึงปีพุทธศักราช ๒๕๓๘ แม้จะมีการกำหนดให้ท่องอาชยานในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แต่ก็ยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควร

ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๒ กระทรวงศึกษาธิการได้มีนโยบายกำหนดให้มีการท่องอาชยานในสถานศึกษาอย่างจริงจัง จึงได้มีการจัดทำหนังสืออ่านเพิ่มเติมขึ้นมา ๒ เล่ม คือ บทธอาชยานภาษาไทย ระดับประถมศึกษาและบทธอาชยานภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา หนังสือดังกล่าวได้กำหนดบทธอาชยานที่

จะให้ให้นักเรียนท่องจำนั้นเป็น ๓ ประเภท คือ บทธอาชยานที่เป็นบทหลัก บทรองและบทเลือกอิสระ โดยตัดตอนมาจากวรรณคดีในแบบเรียนและบทร้องหรือบทเพลงพื้นบ้านที่มีคุณค่า น่าเสนอไว้ทั้งที่ต้องการให้ท่องจำเพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั่วประเทศและที่เสนอเสริมไว้เป็นตัวอย่างให้เลือกท่องตามความสมัครใจ

จนกระทั่งมีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง วรรณคดีสำหรับจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๔๕ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้แต่งตั้ง คณะกรรมการกำหนดแนวทางและพิจารณาคัดเลือกบทอาขยานภาษาไทยขึ้น เพื่อพิจารณาคัดเลือกและวางแนวทางการท่องบทอาขยานสำหรับนักเรียนทุกช่วงชั้น นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้บุคลากรในท้องถิ่น ได้แก่ ครู บิฑามารดา ผู้ปกครอง และนักเรียน มีส่วนร่วมคัดเลือกบทอาขยานด้วย จึงได้กำหนดบทอาขยานเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

๑. บทหลัก เป็นบทอาขยานที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้นักเรียนท่องจำเพื่อความ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั่วประเทศ ส่วนใหญ่คัดเลือกจากวรรณคดีที่กำหนดให้ เรียนตามประกาศที่กล่าวแล้วข้างต้น โดยกำหนดตอนที่ไพเราะ ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ และให้คติสอนใจ
๒. บทเลือก เป็นบทอาขยานที่นักเรียนเลือกท่องตามความสนใจมิได้เป็นการบังคับ โดยครูผู้สอนอาจแนะนำเพิ่มเติมหรือเป็นบทอาขยานอื่นที่นักเรียนชอบ หรือบทที่ นักเรียนหรือคนในท้องถิ่นแต่งขึ้นเอง

รายชื่อบทอาขยาน

ช่วงชั้นที่ ๑ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓)

บทหลัก ได้แก่ แมวเหมียว, ฝนตกแดดออก, กาดำ, รักษาป่า, เด็กน้อย และวิชาหนา เจ้า

ตัวอย่าง “เด็กเอ๋ยเด็กน้อย ความรู้เจ้ายังด้อยเร่งศึกษา เมื่อเติบโตใหญ่เราจะได้มีวิชา เป็นเครื่องหาเลี้ยงชีพสำหรับตนได้ประโยชน์หลายสถานเพราะการเรียน จงพากเพียรไปเกิดจะเกิดผล ถึงลำบากตรากตรำก็จำทน เกิดเป็นคนควรหมั่นขยันเอ๋ย” (เด็กน้อย)

บทเลือก ได้แก่ น้ของของเธอ, รักเมืองไทย, ไก่แจ้, สักวา, ความดีความชั่ว และตั้งไข่ ล้มต้มไข่กิน

ตัวอย่าง “สักวาหวานอื่นมีหมีนแสน ไม่เหมือนมันพจมานที่หวานหอมกลิ่นประเทียบ เปรียบดวงพวงพะยอม อาจจะน้อมจิตโน้มด้วยโลมลม มันล้อลามหยามหยาบไม่ปลาบปล้ม ดังดูดดื่มบอระเพ็ดต้องเข็ดขม ผู้ดีไพร่ไม่ประกอบชอบอารมณ์ ใครฟังลมเหม็นหน้าระอาเอ๋ย” (สักวา)

ช่วงชั้นที่ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔-๖)

บทหลัก ได้แก่ พระอภัยมณี ตอน สุดสาครเข้าเมืองการะเวก, สยามานุสสติ, วิชาเหมือนสินคำ, สังข์ทอง ตอน กำเนิดสังข์ทอง, ขุนช้างขุนแผน ตอน กำเนิดพลายงาม, โคลงโลกนิติ

ตัวอย่าง “วิชาเหมือนสินคำ อันมีค่าอยู่เมืองไกล ต้องยากลำบากไป จึงจะได้สินคำมา...” (วิชาเหมือนสินคำ)

บทเลือก ได้แก่ พฤษภกาสร, ปากเป็นเอกเลขเป็นโท หนังสือเป็นตรี ชั่วดีเป็นตรา, ไทยรวมกำลังตั้งมั่น, ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน, ผู้รู้ดีเป็นผู้เจริญ, ผู้ชนะ, เป็นมนุษย์หรือเป็นคน, วิถีเด็กไทย, ฟังใดได้รู้เรื่อง และดวงตะวัน

ตัวอย่าง “พฤษภกาสร อิกกฤษุขรอันปลดปลง โทหนด์เสนงคง สำคัญหมายในกายมี นรชาติวางวาย มลายสิ้นทั้งอินทรีย์ สถิตทั่วแต่ชั่วดี ประดับไว้ในโลกา” (พฤษภกาสร)

ช่วงชั้นที่ ๓ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓)

บทหลัก ได้แก่ นิราศภูเขาทอง, โคลงโลกนิติ, โคลงสุภาภิตนฤทุมนาการ, บทเสภาสามัคคีเสวก ตอน วิศวกรรมา, อิศรญาณภามิต และบทพากย์เอราวัณ

ตัวอย่าง “ชายข้าวเปลือกหญิงข้าวสารโบราณว่า น้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่าอชฌาสัย เราก็จิตคิดดูเล่าเขาก็ใจ รักกันไว้ดีกว่าซังระวังการ...” (อิสรญาณภามิต)

บทเลือก ได้แก่ รามเกียรติ์ ตอน ศีกอินทรชิต, บุพการี, อย่าเห็นงจกรว่าเป็นดอกบัว, วัฒนธรรม, พอใจให้สุข, พระสุริโยทัยขาดคอช้าง, พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อสมุทร ตอนอุศเรนตีเมืองผลึก และตอนพระอภัยมณีตีเมืองเชียงใหม่

ตัวอย่าง “ในโลกนี้มีอะไรเป็นไทยแท้ ของไทยแน่นั้นหรือคือภาษา ซึ่งผลิดอกออกผลแต่ต้นมา รวมเรียกว่าวรรณคดีไทย...” (วัฒนธรรม)

ช่วงชั้นที่ ๔ (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖)

บทหลัก ได้แก่ นมัสการมาตาปิตุคุณ, นมัสการอาจารย์คุณ, อิเหนา ตอน ศีกกะหมังกุหนิง, ลิลิตตะเลงพ่าย, มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี, กภาพย์เหเรือ ตอน เหเรือชมกระบวน และสามัคคีเภทคำฉันท์

ตัวอย่าง “ว่าพลางทางชมคณานก โผนผกจับไม้อิงมี เบญจวรรณจับวัลย์ชาติ เหมือนวัน
พีไกลสามสุตามา...” (อิเหนา)

บทเลือก ได้แก่ นิราศพระบาท, สวรรค์ชั้นกวี, ธรรมาธรรมะสงคราม, อิเหนา ตอนสัง
คามาระดาแต่งถ้ำ, มงคลสูตรคำฉันท์, มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์กุมาร, นิราศนรินทร์ ยามมืด,
โลก, ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนแผนขึ้นเรือนขุนช้าง, สามัคคีเภทคำฉันท์, อยู่เพื่ออะไร และวาริ
ตุริยางค์

ตัวอย่าง “จงหยุดชมชื่นใจในใจเกิด ทุกสิ่งเกิดก่อไว้ในใจก่อน สมมติจากหัวใจไปทุก
ตอน ใจจึงซ่อนทุกสิ่งจริงลงไว้...” (วาริตุริยางค์)

ปี ๒๕๔๘ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดพิมพ์ หนังสืออ่านเพิ่มเติม บทอาขยานภาษาไทย
ดังกี่กล่าวรายชื่อไว้ข้างต้นนี้แก่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวน ๓๕,๐๐๐ เล่ม
ดังนั้น ตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป เราจะได้ยินเสียงท่องอาขยานดังไปทั่วประเทศอีกครั้งอย่างแน่นอน

บทความเรื่อง เรื่องเล่า...เมื่อคราวไปนิเทศ : “ไอ้หมาตัวนี้”

อาจารย์ชัชชัย อธิเกียรติ

เนื่องจากผู้เขียนได้มีโอกาสไปนิเทศการสอนมาหลายแห่ง ทั้งครูประจำการ ทั้งนิสิต-นักศึกษาฝึกสอน มีทั้งโรงเรียนระดับประถมศึกษา ทั้งระดับมัธยมศึกษา และที่ชอบมากที่สุดคือนิเทศทั้งสาขาที่ตนเองถนัดและไม่ถนัด คือหลากหลายวิชา จึงได้พบเหตุการณ์มาเล่าสู่กันฟังตามประสาคนไปเจออะไรแปลกๆ

เรื่องที่จะประเดิมคอลัมน์ ก็เอาเรื่องจากสถานที่ใกล้ตัวหน่อย คือโรงเรียนสาธิตรามฯ ผู้เขียนได้ไปนิเทศการสอนของอาจารย์ท่านหนึ่ง ที่โรงเรียนนี้มีข้อน่าสนใจหลายประเด็น (เอาไว้จะนำเสนอให้หมดเลย) หนึ่งในนั้นคือ เด็กค่อนข้างซนและขาดระเบียบวินัยอยู่บ้าง (ตามปกติของระดับประถมศึกษา) ดังนั้น เวลาจะเริ่มเรียน ครูแต่ละคนก็จะมีวิธีต่างๆ นานาที่จะทำให้เด็กอยู่ภาวะเรียบร้อยและเงียบให้มากที่สุด (เกือบๆ จะเหมือนหุ่นยนต์นะ) เช่น นับเลขพร้อมกัน ร้องเพลงพร้อมกัน เอามือกอดอก ฯลฯ

วันที่ผู้เขียนไปนิเทศเป็นชั้นประถมต้น เด็กๆ เจียวจ้าวพอควรเพราะอยู่ในคาบปลาย ครูผู้สอนก็เริ่มกระบวนการรวมเด็กให้เป็นหุ่นยนต์ชั่วคราวโดยการร้องเพลง มีเนื้อร้องว่า

“๑ ๒ ๓ ปลาฉลามขึ้นบก   ๔ ๕ ๖ จิ้งจกยัดไส้

ไอ้แมม ซอริ จ๊กจ๊กหัวใจ ไอ้แมม ตกบันได เพราะไอ้หมาตัวนี้”

สิ้นเสียงเพลง เด็กๆ แต่ละคนจะต้องมองหาคนที่ยังไม่เรียบร้อย แล้วชี้มือไปที่คนนั้น เพื่อนคนไหนมีนิ้วมือชี้ไปหาตัวมากที่สุด จะถูกประกาศิตว่า คือตัวการที่ทำให้ห้องยังไม่เรียบร้อยนั่นเอง เป็นวิธีการหาต้นเหตุของเสียงดังและเป็นวิธีหยุดการคุยลงได้ชั่วขณะ “อืม... น่าสนใจ” ผู้เขียนคิดอยู่ในใจ จากนั้นครูก็จะดูนักเรียนที่เป็นเจ้าของจำนวนนิ้วมือเพื่อนที่ชี้มามากที่สุด ก่อนจะเริ่มขึ้นนำกิจกรรมการเรียนรู้ต่อไป แต่สิ่งที่ผู้เขียนรู้สึกติดใจอยู่ก็คือ เนื้อหาในเพลงท่อนสุดท้ายว่า “เพราะไอ้หมาตัวนี้” ซึ่งนักเรียนจะต้องชี้ไปที่เพื่อนนักเรียนคนใดคนหนึ่ง (คงไม่ชี้ตัวเองหรอก)

ผู้เขียนอยากรู้ว่า คนอื่นจะรู้สึกเหมือนกันหรือไม่จึงได้นำเพลงข้างต้นนี้ไปร้องให้นักศึกษาระดับปริญญาตรีในวิชาหนึ่งได้ฟัง นักศึกษาบางคนเคยได้ฟังเพลงนี้และเนื้อหาเช่นนี้ด้วย อันนี้เป็นเครื่องยืนยันอย่างหนึ่งว่า ที่อื่นก็มีร้องกัน จากนั้น ผู้เขียนก็ตั้งคำถามกว้างๆ ว่า รู้สึกอย่างไรหรือคิดอย่างไรกับเพลงนี้ คำตอบที่ได้ไม่มีใครสะดุดใจเหมือนผู้เขียน (สงสัย

คราวนี้ ผู้เขียนลองสมมุติว่า ถ้านักศึกษาเป็นผู้ปกครองไปดูการเรียนของลูก แล้วได้ ยินครุให้นักเรียนร้องเพลงนี้ ตอนท้ายพอถึง “เพราะไอ้หมาตัวนี้” แล้วเพื่อนๆ ซ้อมที่ลูกของตนเอง นักศึกษารู้สึกพอใจหรือไม่ คราวนี้ นักศึกษาเริ่มรู้สึกว่า ไม่อยากให้ซ้อมที่ลูกของตัวเอง เพราะไม่อยากให้ลูกตัวเองเป็นหมา

ขั้นต่อมา ผู้เขียนจึงระดมสมองให้นักศึกษาช่วยกันปรับเนื้อร้องท่อนสุดท้ายของเพลงว่าจะเป็นอย่างไรดี ก็ปรากฏว่า ได้มาหลายรูปแบบ เช่น “เพราะเจ้าหนูตัวนี้” (แบบนี้น่ารักขึ้นมาหน่อย) “เพราะว่าเธอคนนี้” (อันนี้แบบสุภาพ) “เพราะเด็กชนคนนี้” (อันนี้ ยังคงน่าเสียดายคำหยาบ) “เพราะคนคุยคนนี้” (อันนี้รุนแรงน้อยหน่อย) เป็นต้น

ยังมีความคิดหนึ่งบอกว่า ให้เอ่ยชื่อเพื่อนคนนั้นไปเลย เช่น “เพราะ....(ชื่อเด็ก)...คนนี้” แต่เมื่ออภิปรายกันก็ได้ข้อสรุปว่า ยังไม่เหมาะ เพราะอาจเกิดปัญหาตามมา เช่น พอให้พูดชื่อเพื่อน ก็จะเกิดเสียงอื้ออึง ฟังไม่ได้ศัพท์ ดูรุ่นวายตัดสินไม่ได้ หรือถ้ามีนักเรียนที่เสียงดังมาก ตะโกนชื่อเพื่อนสักคน ที่อาจจะไม่ใช่คนที่คุยมากที่สุด แต่เนื่องเสียงตะโกนดังมากก็อาจมีอิทธิพลทำให้คนอื่นๆ หันมาชี้ตัวคนนี้ รอบต่อๆ ไป แม้คนนี้จะไม่ได้เป็นคนคุย แต่เพื่อนอาจจำเสียงตะโกนคราวแรกๆ ได้ เด็กๆ ก็จะพลอยชี้คนเดิมนี้อีกก็เป็นได้

การนิเทศคราวนั้น ผู้เขียนได้แนะนำอาจารย์ผู้สอนไปว่า ประโยคสุดท้ายควรจะรุนแรงไปซักหน่อย ถ้าเกิดเด็กคนไหนถูกเพื่อนชี้สักครั้งสองครั้ง ก็อาจโดนล้อเลียนเรื่อยไปก็ได้ จึงขอให้ลองปรับเปลี่ยนคำพูดนั้นดู อาจารย์ท่านนั้นก็ยินดีจะนำข้อแนะนำไปปรับเนื้อหาเพลงต่อไป

บทความเรื่อง เรื่องเล่า...เมื่อคราวไปนิเทศ : สนใจหนูหน่อย

อาจารย์ชัชชัย อธิเกียรติ

ในช่วงโมงการสอนนักเรียน ม.๓ ของนักศึกษาฝึกสอนท่านหนึ่ง

“นักเรียนคะ ถ้าเรามีเงินเหลือใช้ เราจะเอาวิธีเก็บเงินที่เหลือใช้นี้ อย่างไรบ้างเอ่ย” ครูเอ่ยถามนักเรียนในการสอนเรื่อง หน้าที่และประโยชน์ของธนาคาร สิ้นคำถามครู เสียงเจี๊ยวจ๊าวก็ดังคับห้อง

“เอาไปให้แม่” เด็กหญิงริมหน้าต่างรีบตอบ

“เอาไปซื้อเกม” เสียงเด็กชายหลังห้อง

“ใส่ให้ฝังดิน” เสียงปริศนาแทรกอยู่ท่ามกลางเสียงเพื่อนๆ

แต่ที่ทำให้ครูพอใจ คือคำตอบของนักเรียนหญิงหน้าชั้น “เอาไปฝากธนาคาร”

“ถูกต้อง เก่งมากค่ะ” ครูชมนักเรียนที่ตอบคำถามของครูได้ถูก (ใจ) แล้วก็อธิบายถึงเนื้อหาเกี่ยวกับธนาคารต่อไป

ผู้เขียนนั่งนิเทศการสอนในช่วงนี้เห็นว่า การนำเข้าสู่บทเรียนนี้น่าสนใจ โดยเฉพาะคำตอบของนักเรียนแต่ละคน แต่ก็รู้สึกเสียดายที่ครูไม่ได้นำคำตอบอื่นๆ ของนักเรียนมาพูดถึง ทั้งๆ ที่หลายๆ คำตอบนั้น เกี่ยวข้องกับเนื้อหาไม่มากก็น้อย เช่น

“เอาไปให้แม่” ก็ถือเป็นการออมเงิน เพียงแต่ผู้รับฝากไม่ใช่สถาบันการเงิน ครูอาจนำมาเปรียบเทียบกับกรออมรูปแบบอื่นๆ ว่า มีความสะดวก ปลอดภัยและให้ผลตอบแทนต่างกันอย่างไร

“เอาไปซื้อเกม” คำตอบนี้ ครูอาจนำมาใช้เป็นประเด็นการสนทนาอภิปรายว่า จะเป็นกรออมเงินหรือไม่

“ใส่ให้ฝังดิน” คำตอบนี้ ไม่แน่ใจว่า นักเรียนตอบไปด้วยความคะนองปากหรือไม่ แต่ก็สามารถนำมาเป็นหัวข้อการสนทนาถึงวิวัฒนาการการออมเงินได้

แต่เท่าที่พบ นักศึกษาจะมองข้ามคำตอบของนักเรียนส่วนใหญ่ เพื่อรอฟังเฉพาะคำตอบที่ตรงกับที่ครูเตรียมไว้เท่านั้น ผลลัพธ์ก็คือ นักเรียนบางคนรู้สึกว่า ตอบที่ไรไม่ถูกสักที นานครั้งก็พาลไม่ตอบ ไม่อยากแสดงความคิดเห็นอีก เพราะพอครูถามคำถามต่อๆ ไป จำนวนของนักเรียนที่ตอบก็ลดจำนวนลงเรื่อยๆ

อีกเหตุการณ์หนึ่ง เป็นชั่วโมงการสอนเรื่อง “สิทธิมนุษยชน” ระดับชั้น ม.๒ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนถามหลังจากอธิบายความหมายของคำว่า “สิทธิ” แล้ว

นักเรียนชายคนหนึ่งยกมือขึ้นถาม “ครูครับ ถ้าเด็กอยากเล่นเกม ก็เป็นสิทธิของเด็กผู้ใหญ่ไม่น่ามาห้ามนะครับ”

ครูตบนักเรียนว่า “ผู้ใหญ่ห้ามก็เป็นสิทธิของผู้ใหญ่จ๊ะ” จากนั้นครูก็หันไปเขียนกระดานและอธิบายเนื้อหาต่อไป

เกือบๆ ทำยชั่วโมงครูถามนักเรียนว่า มีใครสงสัยเรื่องใดอีกหรือไม่ เด็กชายคนเดิมจึงยกมือขึ้นถามอีกครั้ง “ครูครับ คนไปชุมนุมที่สวนลุมก็เป็นสิทธิของเขา รัฐบาลไม่น่าไปห้ามใช่ไหมครับ”

ครูหันมาชมว่า “คำถามนี้น่าสนใจ ดีมาก เอล่ะ ทุกคนหยิบสมุดขึ้นมาทำแบบฝึกหัด” แล้วครูก็ส่งงานให้นักเรียนไปทำเป็นการบ้าน

ผู้เขียนได้ฟังคำถามทั้งสองคำถามก็รู้สึกทึ่ง เพราะเด็ก ม.๒ คนนี้ถามคำถามที่น่าสนใจและก็เกี่ยวข้องกับบทเรียน ครูน่าจะนำมาอธิบายหรือสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนนักเรียนคนอื่นได้ โดยคำถามแรกนั้นอาจจะพูดถึงความหวังโยของผู้ใหญ่ หรือเรื่องสิทธิของเด็กในขอบเขตที่เหมาะสม เป็นต้น ส่วนคำถามที่สอง แม้ครูจะบอกว่า เป็นคำถามที่น่าสนใจ แต่ก็ไม่ได้อธิบายต่อหรือตอบคำถามนักเรียน เพราะแม้จะเป็นเรื่องการเมืองที่เกี่ยวพันไปบ้าง แต่ครูอาจสมมุติเหตุการณ์ลักษณะเดียวกันถ้าเกิดขึ้นภายในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้นได้

พฤติกรรมของนักเรียนคนนี้ ถ้าปล่อยทิ้งไว้ ต่อไปเขาจะไม่ค่อยถามคำถาม ไม่กระตือรือร้นจะแสดงความคิดเห็นเหมือนชั่วโมงแรกๆ บางครั้ง ก็อาจถามโดยไม่คาดหวังว่าครูจะตอบ ต่อไปก็อาจจะไม่ถามอีกเลย ดังนั้น การให้ความสนใจคำถามหรือความคิดเห็นของนักเรียนอย่างจริงจังและจริงจังของครู น่าจะเป็นสิ่งที่ทำให้ห้องเรียนเต็มไปด้วยบรรยากาศของนักเรียนที่มีความใฝ่รู้ใฝ่ถามกลับมาเหมือนเดิม

บทความเรื่อง
สอนแบบไหนถูกใจเด็กแนว : ๑๐ คำพูดครู ไม่เข้าหูเด็กแนว

อาจารย์ชัชชัย อธิเกียรติ

๑. คำบ่น

ตัวอย่าง - “นี่นายเอก ส่งงานช้าเหลือเกิน ต้องให้เตือนทุกที ความรับผิดชอบเนี่ยต้องเพิ่มหน่อยนะ ....”

ปัญหา - “บ่นอีกแล้ว ทำไมชั้นต้องมาฟังครูว่านายเอกนี่ด้วย ช้าซ้าก...ชั้นไม่ได้ทำผิดด้วยซะหน่อย”

ทางออก - คำบ่นของครู จะกลายเป็นคำสอนที่ดี ถ้าครูจะพูดเฉพาะกับเจ้าตัวที่ทำผิดหรือคนที่ทำพลาด นักเรียนกลุ่มใหญ่ (ที่ไม่ผิด) จะได้ไม่ต้องมาฟังคำบ่น บางทีเป็นคำสอนสำหรับห้องเรียนทั้งห้อง แต่ครูควรดูจังหวะและเวลาที่ใช้สั่งสอนด้วยว่า ไม่นานเกินไป จนนักเรียนรู้สึก ว่า ครูต้องการระบายความอัดอั้นตันใจมากกว่าจะมีเจตนาสั่งสอนแนะนำ

๒. คำตำหนิ

ตัวอย่าง - “เธอรายงานหน้าชั้นเนี่ย เสียงเบาเหลือเกิน สรุปรวมก็ไม่รู้เรื่อง ตัวหนังสือที่เขียนบนกระดานก็มองไม่เห็น ครูจะตัดคะแนนเธอทั้งกลุ่มเลย”

ปัญหา - “ช่วยจริงๆ โดนดอีกแล้ว... รู้ก็ไม่ออกไปพูดเป็นกลุ่มแรกหรอก เมื่อไหร่จะหมดชั่วโมงนะ ไม่อยากเรียนเลย”

ทางออก - นักเรียนทุกคนย่อมอยากได้รับคำชมจากครู การแสดงออกของนักเรียนย่อมมีทั้งส่วนที่ดี ส่วนที่ใช้ได้ และส่วนที่ควรปรับปรุง ครูควรชมเชยสิ่งที่ดี พูดถึงสิ่งที่พอใช้ และแนะนำสิ่งที่ควรปรับปรุงควบคู่กันไปกับการประเมินผลในห้องเรียน อีกข้อหนึ่งที่ต้องระลึกไว้คือ เด็กย่อมต้องทำผิดพลาดและเด็กบางคนก็อาจทำผิดพลาดซ้ำแล้วซ้ำอีก ครูจึงควรมีความอดทนให้คำแนะนำและคำชมเชยเขาอยู่เสมอ

๓. คำดูถูก

ตัวอย่าง - “การบ้านที่ส่งมาเนี่ย ลอกเขามาหรือเปล่า อย่างเธอเนะเธอจะทำเอง”

ปัญหา - “เออ.. ทำอะไรก็ผิดไปหมดนั่นแหละ ก็คนมันโง่นี่หว่า ต่อไปไม่ทงไม่ทำมันแล้ว... เซ็งอะ”

ทางออก – นักเรียนที่ตอบคำถามไม่ได้หรือทำงานไม่สำเร็จ เกิดจากหลายสาเหตุ แต่สิ่งที่นักเรียนต้องการที่สุดคือกำลังใจ เพื่อทำให้เกิดความพยายามค้นหาคำตอบหรือลองทำงานนั้นอีก บางครั้งครูอาจไปคำตอบหรือแนะแนวทางอื่นเพื่อช่วยให้นักเรียนไปถึงจุดหมายนั้นได้ แต่ไม่ควรตอกย้ำให้เขารู้สึกว่า ตัวเขาไม่มีโอกาสแก้ไขปรับปรุงตนเองอีกแล้วในชาตินี้

๔. คำล้อเลียน

ตัวอย่าง - “รู้จักซ้าเป็นเต่ามัย เออ....นั่นแหละเหมือนสุวิทย์เลย ตัวมเตี้ยมๆ”

ปัญหา – “ไม่ไหวจะเลิกพูดเรื่องนี้ละ เพื่อนคนอื่นไม่ค่อยล้อกันหรอก ที่หนักก็อาจารย์นั่นแหละ พูดอยู่ได้”

ทางออก – คำที่จจะกระเทือนจิตใจนักเรียนในแง่ลบ ครูควรหลีกเลี่ยง เพราะคำพูดล้อเล่นของครูอาจทำให้นักเรียนคนอื่นเอาไปล้อเลียนต่อ จนกลายเป็นปมด้อยของนักเรียนคนนั้นไปเลย

๕. คำขู่

ตัวอย่าง - “ถ้าใครทำไม่เสร็จ ไม่ต้องกลับบ้าน และถ้าพรุ่งนี้ไม่ส่งงานครูละก็ .....ได้เห็นดีแน่”

ปัญหา – “โอ้ย..จะทำทันไหมเนี่ย โอ้ย ยิ่งเครียดยิ่งคิดไม่ออก ...ตาย...ตายแน่....ตายหยังเชี่ยด ”

ทางออก – การวางเงื่อนไขของครูบางครั้งก็ใกล้เคียงกับคำขู่ ครูควรทำความเข้าใจกับเด็กว่า กฎ กติกา หรือเงื่อนไขต่างๆ ทำไปเพื่ออะไร ยึดหยุ่นได้มากน้อยแค่ไหน การให้นักเรียนปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ที่ได้ตกลงกัน ควรเป็นการขอความร่วมมือ ไม่ใช่บังคับขู่เข็ญ

๖. คำถาม (ที่ไม่ได้ต้องการคำตอบ)

ตัวอย่าง - “เศษกระดาษอยู่ที่โต๊ะนะ ไม่เห็นหรือไง ยังมาทำงอีก ไม่เห็นหรือไงขะนะ... เห็นก็เก็บสิ”

ปัญหา – “อะไรหว่า ก็ถามเองนี่นา ว่าเห็นหรือเปล่า ก็มันเพิ่งเห็นนะ มาทำโมโหเราซะอีก ”

ทางออก – การพูดประโยคคำถามเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นคำพูดติดปากครูหลายคน ครูควรใช้คำบอกเล่า คำสั่งหรือขอร้องให้ชัดเจน เช่น “ทำงานอย่างนี้ ไม่เอาใช้ไหมคะเนนะ”

๗. คำขอต่อเวลา

ตัวอย่าง - “เดี๋ยวมดคาบแล้ว ครูขอต่อเวลาอีก ๑๕ นาทีนะคะ อย่าเพิ่งกลับบ้านล่ะ”

ปัญหา - “พอเถอะ..เลิกได้แล้ว ไม่อยากเรียนต่อแล้ว ช้าอยากกลับบ้าน กลับบ้าน.....กลับบ้าน
.....า.....น ”

ทางออก - อาหารต่อให้รสเลิศขนาดไหน ถ้าคนเขารู้สึกอิ่มแล้ว ก็จะไม่กินอาหารนั้นอีก นักเรียนก็เช่นเดียวกัน เด็กเกือบทุกคนอยากให้คุณครูเข้าสอนช้าและเลิกก่อนเวลา แต่คุณครูควรเป็นคนที่เข้าสอนและเลิกสอนตรงเวลา เพื่อไม่ให้กระทบกับเวลาส่วนตัวของนักเรียนหรือคาบสอนของวิชาต่อไป ถ้ามีเหตุจำเป็นต้องใช้เวลานาน อาจมีข้อแลกเปลี่ยน เช่น ครั้งต่อไปจะเลิกก่อนเวลาเป็นการชดเชยกัน เป็นต้น

๘. คำหลอกลวง

ตัวอย่าง - “เอาละ ทำแบบฝึกหัดท้ายบทมาส่งครูพรุ่งนี้ด้วย อะไรนะ..ครูบอกตอนแรกว่าจะไม่มีการบ้านหรือ ...เธอก็ทำที่โรงเรียนสิจะได้ไม่ต้องทำที่บ้าน ครูไม่ได้สั่งการบ้านนะ นี่การโรงเรียนต่างหาก”

ปัญหา - “โห...ครูเล่นมุขนี้เลยหรือ.... แง้...แแง ครูหลอกลวงหนู ฮือ ฮือ”

ทางออก - คำพูดหรือคำสัญญาของผู้ใหญ่ที่ให้แกเด็ก ก็มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าที่เด็กสัญญากับผู้ใหญ่หรือที่ผู้ใหญ่สัญญาต่อกัน หากต้องการให้เด็กโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบ ครูก็ต้องเป็นตัวอย่างของผู้ที่รับผิดชอบคำพูดของตัวเองด้วย

๙. คำประชด

ตัวอย่าง - “ถ้าเธอไม่พอใจก็ให้พ่อแม่มาลาออกจากโรงเรียนนี้ไปซะ”

ปัญหา - “ถ้าผมลาออกเองได้ ลาออกไปนานแล้ว ไม่อยากอยู่นักหรอก”

ทางออก - ไม่ว่าคำพูดประชดประชัน เสียตสี หรือกระแนะกระแหน ล้วนเป็นคำพูดที่ทำให้ผู้ฟังไม่สบายใจไม่ทางตรงก็ทางอ้อม บางครั้งครูอาจสบายใจหรือรู้สึกสนุกที่ได้พูด แต่ผลที่ได้รับคือ ความรู้สึกของผู้ฟังซึ่งยังเป็นเด็กจะเกิดการซึมซับโดยไม่รู้ตัว ครูควรหลีกเลี่ยงจะเป็นการดี

๑๐. คำพูดโบราณ (มุขเก่าๆ)

ตัวอย่าง - “อ้าว ครูพูดผิดเหอ... เปล่าครูตั้งใจจะพูดอย่างนั้น ครูจะดูซิว่าเธอตั้งใจเรียนกันไหม” หรือ “ไปเลย ก็ไปไม่ถึงนะสิ บ้านครูอยู่กรุงเทพฯ”

ปัญหา - “โห...มุขเก่าเก็บครูก็ยังเอามาเล่นอีก”

ทางออก - เอ่อ.... ถ้าไม่รู้มุขใหม่ๆ ก็อยากเสนอว่า....ไม่ต้องเล่นมันซะเลยก็ได้ มุขโบราณนะ

บทความเรื่อง

สอนแบบไหนถูกใจเด็กแนว : ๕ ภาพยนตร์ครู...สู้อยู่เด็กแนว

อาจารย์ชัชฌ์ชัย อธิเกียรติ

๑.

The Chorus (๒๐๐๔) เดอะคอรุส ดนตรีบรรเลงบทเพลงชีวิต

ภาพยนตร์จากฝรั่งเศส เรื่องราวชีวิตของ เคลมองต์ มาติเยอ ครูสอนดนตรีผู้
อุทิศจิตวิญญาณเพื่อดนตรี และ ลูกศิษย์ที่ตนรัก เขาได้เข้าสอนเด็กในโรงเรียน
ดัดสันดานซึ่งเขาคิดว่า ดนตรีจะเยียวยาจิตใจที่บอบช้ำของเขาเหล่านั้นได้ แม้
เส้นทางจะไม่ง่ายอย่างที่คิด

๒.

Mona Lisa Smile (๒๐๐๓) โมนา ลิซ่า: ชิดชีวิต เขียนฝัน ให้บ้านน้ำ

แคเธอรีน วัตสัน ครูสอนศิลปะที่เข้าไปสอนในสถาบันที่ชื่อเสียงแห่งหนึ่ง
ช่วงยุคหลังสงคราม ที่ซึ่งครูหัวโบราณที่ไม่ชอบวิธีสอนของเธอเท่าไร และ
นักเรียนหญิงถูกสอนให้เรียนเพียงเพื่อไปเป็นแม่บ้านเท่านั้น

๓.

I Not Stupid (๒๐๐๒) ผมไม่โง่

เรื่องราวของเด็กชาย 3 คนในประเทศที่สิงคโปร์ที่มีผลการเรียนด้อยต่ำ จน
ต้องหล่นมาอยู่ห้อง “ทึบสาม” ความรู้สึกของเด็กที่ถูกพ่อแม่เคียดแค้นและสภาพ
การเรียนการสอนที่ซ้ำเติมเด็กเหล่านี้ตรงกับคำพูดเปิดเรื่องว่า “นี่แหละครับ
โรงเรียนของเรา นี่คือคุณที่ผมและพวกเราทุกคนกำลังเผชิญอยู่”

๔.

ครูหัวใจร้าย (๑๙๙๙)

ภาพยนตร์ไทยที่เล่าถึงเรื่องราวของ คุณครูคนหนึ่งที่ถูกกดดันเพื่อสั่งสอนลูกศิษย์ ทั้ง
ยังได้อบรมและฝึกให้นักเรียนมีระเบียบเคร่งครัดตามแบบฉบับคุณครูในสมัยก่อน ที่
ใคร ๆ อาจจะเห็นว่าเข้มงวดเกินไป แต่ก็ทำไปด้วยความรักและหวังดีต่อนักเรียนอย่าง
จริงใจ เรื่องนี้สร้างจากหนังสือชื่อ ครูหัวใจร้าย ของผกาวัต อุตตโมทย์

๕.

Dead poets society (๑๙๘๙) ครูครับเราจะสู้เพื่อฝัน

หนังสือถึงจอห์น คีทติง ครูสอนภาษาอังกฤษที่เพิ่งย้ายมาใหม่ ท่ามกลางวิถีและ
กฎเกณฑ์อันเคร่งครัด เขาได้ปลุกฝังคำนิยมและให้นิยามของการเรียนรู้ที่ต่างออกไป
แก่ลูกศิษย์และนั่นก็ทำให้ชีวิตพวกเขาเปลี่ยนไปตลอดกาล

บทความเรื่อง เคล็ดลับคำโคลง

อาจารย์ชันรชัช อธิเกียรติ

นักเรียนหญิง ม.๓ คนหนึ่งเข้ามาถามข้อสงสัยเกี่ยวกับความหมายของโคลงจากโคลงโลกนิติ ว่าไม่รู้ว่าโคลงที่ได้อ่านนั้น สอนเกี่ยวกับอะไร แปลว่าอะไร แล้วก็ยื่นหนังสือแบบเรียนให้ผมดูบทที่ ๑๙ ซึ่งเป็นบทที่ว่า

“น้ำเคี้ยวขุ่นว่าเงี้ยว	ขุ่นตาม
ทรายเหลืองบทางขุ่นงาม	ว่าหญ้า
ตาทรายยิงนิลวาม	พรายเพริศ
ลิ่งว่าหว่าหวังว่า	หว่าดินโตดตาม”

ผมอธิบายไปว่า โคลงนี้เล่าถึงเหตุการณ์ที่นกขุ่นไปเห็นสายน้ำคดเคี้ยวก็คิดว่าเป็นขุ่น (เงี้ยว = ขุ่น) จึงไล่ตามลงไปจิก (บางตำราบอกว่า มันก็เลยจมน้ำตาย) พอมาในบาทที่สอง เป็นเหตุการณ์ต่อมาว่า เนื้อทราย (เป็นกวางชนิดหนึ่ง) มาเห็นหางนกขุ่นในน้ำก็คิดว่าเป็นหญ้า จึงกระโดดลงไปกิน (แล้วก็จมน้ำตายไปเช่นกัน) ต่อมา ลิงมาเห็นลูกตางามแวววาวของเนื้อทราย คิดว่าเป็นลูกหว่าซึ่งเป็นอาหารของตน ก็กระโดดลงไปหวังจะกิน (แต่ก็ตายตามกันไปหมด)

อธิบายถึงเท่านี้ นักเรียนคนเดิมยังทำหน้างง ๆ ถามต่อว่า “แล้วหมายความว่ายังไงหรือคะ”

“ก็เป็นการเตือนเราว่า จะทำอะไรก็ต้องพิจารณาให้ดี อย่าหลงผิด ไม่อย่างนั้นจะเกิดความเดือดร้อนได้”

“หือ... อาจารย์คะ ทำไมยากจัง กว่าจะรู้เรื่อง”

นี่เป็นหนึ่งในเสียงครวญของนักเรียนที่เรียนเรื่องโคลงโลกนิติ ซึ่งตอนนี้ นักเรียนทั้ง ม.๑ และ ม.๓ จะต้องเรียนเรื่องเดียวกันนี้ สิ่งที่ทำให้หลายคนรู้สึกว้าว “เข้าใจยาก” ก็เพราะโคลงโลกนิติเป็นบทร้อยกรอง มีคำศัพท์ และยังมีคำสอนเตือนใจเราอีก คำสอนแต่ละเรื่องก็ไม่ได้สอนตรงๆ แต่ต้องมีการเปรียบเทียบก่อนด้วย อย่างเช่นบทที่ว่า

“ปลาไร้ฟันห่อด้วย	ใบคา
ใบก็เหม็นคาวปลา	คละคลุ้ง
คือคนหมู่ไปหา	คบเพื่อน พาลนา
ได้แต่ร้ายร้ายฟัง	เฟื่องให้เสียพงศ์”

บทนี้กล่าวถึงการคบคนพาล จะพลอยทำให้มีแต่เรื่องเสื่อมเสีย แล้วไปเปรียบเทียบกับ
ใบคาที่ไปห่อปลาร้า ใบคานั้นย่อมเหม็นกลิ่นปลาร้ามาด้วย (แต่คนที่ชอบกินส้มตำปลาร้า ไม่
เห็นบ่นว่าเหม็นแะ) พอเปรียบเทียบการคบคนพาลเสร็จ ก็ขึ้นบทใหม่เปรียบเทียบการคบ
นักปราชญ์กับการนำใบพ้อไปหุ้มไม้กฤษณา ซึ่งจะได้รับแต่ความสุข

บางบทเปรียบเทียบทั้งคนดีและคนไม่ดีอยู่ในบทเดียวกันก็มี เช่น

“ไม้ค้อมมีลูกน้อม	นวยงาม
คือสัปบุรุษสอนตาม	ง่ายแท้
ไม้ผู้ตั้งคนทราม	สอนยาก
ดัดก็หักแหลกแล้	หอนร้อโดยตาม”

บทนี้เปรียบคนดีซึ่งว่านอนสอนง่ายกับไม้อ่อน แต่คนเลวเหมือนไม้ผู้สอนยาก สอนไปก็
คือ หากพยายามบังคับก็แตกหักง่าย

คำในโคลงโลกนิติ ที่ทำให้เรารู้ว่า มีการเปรียบเทียบ ได้แก่คำว่า คือ ตั้ง กล ดุจ ปาน
เป็นต้น แต่บางครั้งเราก็ต้องอาศัยการตีความจึงจะเข้าใจว่า สุภาสิตดังกล่าวต้องการ
เปรียบเทียบการกระทำแบบใด เช่นบทที่ว่า

“นาคมีพิษเพียง	สุริโย
เลื่อยบ่ทำเดโช	แซมช้า
พิษน้อยหยิ่งโยโส	แมลงป่อง
ชูแต่หางเองอ้า	อวดอ้างฤทธิ์”

เราต้องตีความได้ว่า นูมีพิษมาก แต่ก็เลื่อยช้าๆ ไม่แสดงอำนาจอะไร แต่เจ้าแมลงป่อง
มันมีพิษน้อยกลับชูหางอวดว่าตนมีพิษมาก อย่างนี้ไปเปรียบกับคนที่ชอบโอ้อวดทั้งที่ตนมี
ความรู้ความสามารถน้อย คนที่เก่งเขาจะไม่แสดงตนโอ้อวดหรือ (เหมือนคนในฝักนะ)

บทข้างต้นนี้ ทำให้นักเรียนบางคนบอกว่าแมลงป่องนิสัยไม่ดี แท้จริงแล้ว เจ้าแมลง
ป่องมันคงไม่ได้มีนิสัยหยิ่งยะโสมากกว่าหรือน้อยกว่างูหรือ แต่เป็นธรรมชาติของมันที่จะต้อง
คอยระวังอันตรายรอบตัวโดยยกหางเตรียมไว้ สิ่งที่นายกองคือ ผู้แต่งสามารถหยิบยก
ลักษณะเด่นของสัตว์ชนิดนี้ มาเปรียบเทียบให้เราเห็นภาพและเข้าใจคำสอนมากขึ้นต่างหาก
นั่นแสดงว่า คนสมัยก่อนเป็นคนช่างสังเกตสิ่งรอบตัวเราอย่างดีทีเดียว อย่างเช่นบทที่ว่า

“ก้านบัวบอกลึกต้น	ชลธาร
มารยาทสอนสันดาน	ชาติเชื้อ
โอดฉลาดเพราะคำขาน	ควรทราบ

หย่อมหญ้าเขียวแห่งเรือ   บอกร้ายแสงลงดิน”

เมื่อเห็นความยาวของก้านบัวที่สามารถบอกได้ว่า น้ำในคลองนั้นลึกหรือตื้นเพียงใด หรือทราบหญ้าที่เขียวแห่ง บอกถึงสภาพดินไม่ดีได้ (ทราบโดยไม่ต้องเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ หรือการเกษตรเลย) ก็นำมาเปรียบกับกิริยามารยาทและคำพูดที่สามารถบ่งบอกถึงนิสัย ชาติตระกูล ความโง่หรือฉลาดของคน หรือสังเกตการล้อเกวียนที่หมุนตามเท้าโคที่ว่า

“ผู้ทำสิ่งอกุศล   กรรมติด ตามนา
ดูจจักรเกวียนเวียนแล้ว   ไล่ต้อนตีนโค”

คำว่า “อกุศลกรรม” นี้เขียนแยกจากกัน เพื่อให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ ในบทอื่นๆ ก็มีการฉีกคำเช่นนี้หลายแห่ง เมื่อจะถอดความจะต้องสังเกตคำเหล่านี้ให้ดี หรือบาทที่ว่า

“เสียสัตย์อย่าเสียสู้   ซ้ำพม้วยมรณา”
ถ้าต้องเสียคำสัตย์ละก็   อย่าเสีย.....สู้ตายดีกว่า

เนื่องจากต้องมีคำสอนและต้องเปรียบเทียบด้วย บางครั้งโคลงบทหนึ่งจึงต้องอาศัยการตีความมากขึ้น เพราะจำนวนคำในคำโคลงแต่ละบทเพียง ๓๐ - ๓๔ คำ จึงเกิดการตีความได้หลายความหมาย เช่น

“สามวันจากนารี   เป็นอื่น”

บาทนี้ไม่รู้ว่าจะเมื่อผู้ชายจากผู้หญิงเป็นเวลาสามวันแล้ว ผู้ชายหรือผู้หญิงเปลี่ยนใจเป็นอย่างอื่น ถ้าเป็นผู้ชายก็ว่า ผู้หญิงเป็นอื่น แต่ถ้าเป็นผู้หญิงก็ว่าผู้ชายเป็นอื่น (อย่างนี้เขาเรียกว่า มือคติดตามเพศของตน) เคยมีนักเรียนชายคนหนึ่งยกมือบอกว่า “ผู้ชายเป็นอื่นครับ” แล้วก็ให้เหตุผลว่า “...เพราะรู้ว่า ยังไงๆ ผู้หญิงก็ต้องเปลี่ยนใจ (เลยชิงเป็นอื่นไปซะก่อน)”

หรือบาทที่ว่า “รู้่น้อยว่ามากรู้   เร็งใจ”

นักเรียนคนหนึ่งถอดความว่า “คนรู้่น้อยไปต่อว่าคนรู้่มากอย่างเร็งเร็งใจ” แทนที่จะถอดความว่า “คนที่มีความรู้่น้อยแต่หลงคิดว่าตนรู้่มาก”

โคลงหลายบทในโคลงโลกนิตินี้ ยังเป็นสำนวนสุภาษิตที่ได้ยินหรือได้อ่านพบอยู่บ้าง เช่น “คบคนพาล พาลพาไปหาผิด   คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล” “เพื่อนกินหาง่าย เพื่อนตายหายาก” เป็นต้น

โคลงโลกนิติอาจไม่ใช่ของง่ายสำหรับนักเรียน แต่เมื่อพิจารณาดีๆ ก็ไม่ใช่ของยากเลย ตรงกันข้ามยิ่งอ่านยิ่งรู้ซึ่ง ยิ่งรู้ซึ่งยิ่งประทับใจ   ประทับใจความคิดของคนสมัยก่อนที่

“ครรโลงโลกนิตินี้	นมนาน
มีแต่โบราณกาล	เก่าพร้อม
เป็นสุภสิตสาร	สอนจิต
กลตั้งสร้อยสอดคล้อง	เวียไว้ในภรรณ”

บทความเรื่อง ตอบอย่างไรตรงใจครู

อาจารย์จันทร์ชัย อธิเกียรติ

บ่อยครั้งที่เราอาจพบเหตุการณ์เช่นนี้

ครู : นักเรียนคะ (เสียงสดใส) ..... “พระทรงสุบรรณ” แปลว่าอะไรคะ?

นักเรียน : พระนารายณ์ค่ะ (ยิ้มแฉ่งปริ คิดว่าถูกเต็มที)

ครู : (เสียงเข้ม) ไม่ใช่ค่ะ ..... “สุบรรณ” แปลว่า “ครุฑ” ดังนั้น “พระทรงสุบรรณ” ก็คือ “ผู้ขี่ครุฑ” สิคะ เอ้า ต่อไป “พระทรงสุบรรณ” หมายถึงใคร?

นักเรียน : “ผู้ขี่ครุฑ” ครับ (คิดว่าถูกแหงแก๋ แต่.....)

ครู : ไม่ใช่ค่ะ

นักเรียน : (ไม่ถูกอีกแล้ว.....) ไรหว่า)

ครู : “พระทรงสุบรรณ” แปลว่า “ผู้ขี่ครุฑ” แต่หมายถึง “พระนารายณ์” ....

นักเรียน : .....?! (ทำไมมันงออย่างนี้หว่า)

เหตุการณ์แบบนี้อาจเกิดกับเราสักครั้งหนึ่ง บางคนเคยเจอมาหลายครั้ง โดยเฉพาะ
ชั่วโมงเรียน วรรณคดี สาเหตุนะเหรอ...?

อาจเป็นเพราะเราไม่ได้สังเกตลักษณะคำถามของครูให้ดี (ย้อนกลับไปดูเหตุการณ์
ข้างบนประกอบ) เพราะคำที่เป็น “คีย์เวิร์ด” คือ คำว่า “แปลว่า” กับ “หมายถึง”

คำศัพท์ในวรรณคดีนั้นถ้าอยากรู้เรื่อง เราต้องแปลซะก่อนถึงจะรู้ว่าเรื่องราวเป็นมาอย่างไร
เช่น

“ครั้นถึงซึ่งสระชลธาร ไกล่ทวารนิเวศของยักษา

เห็นหมู่สุริโยธา ตรวจตราออบราชธานี”

(รามเกียรติ์)

พอเปิดพจนานุกรมเราก็รู้ว่า

ชลธาร แปลว่า ลำน้ำ ลำคลอง

ทวาร แปลว่า ประตู

นิเวศ แปลว่า ที่อยู่ วัง

อสุร แปลว่า ยักษ์

โยธา แปลว่า ทหาร

ธานี แปลว่า เมือง

แปลความหมายทั้งวรรคได้ว่า “พอมมาถึงสระน้ำซึ่งอยู่ใกล้ประตูเมืองของยักษ์ ก็เห็นทหารยักษ์เฝ้ารอบเมือง” คุณครูก็มักตั้งคำถามเราด้วยประโยคว่า “ชลธาร แปลว่า อระย..ย คำ..า (ลากเสียงยาว ถ้าเป็นเด็กเล็ก) เราก็มีหน้าที่ตอบว่า “แปลว่า ลำน้ำ คร้าบ..บ (คำ..า)” อย่างนี้ไม่มีปัญหาอะไร แต่บางคำ พอแปลแล้วก็อาจยังไม่ได้ใจความครบถ้วน เช่น

“ครั้นถึงซึ่งปากวายุบุตร   หยุดอยู่ดูไปซ้ายขวา
จึงร้ายเวทสะกดนิทรา   เทยาใส่กล้องแล้วเป่าไป”

(รามเกียรติ์)

เราค้นคำแปลของคำศัพท์จะรู้ว่า

วายุ แปลว่า ลม

บุตร แปลว่า ลูก ลูกชาย

นิทรา แปลว่า นอน หลับ

แต่พอแปลแล้วได้ความว่า “พอมมาถึง ลูกของลมก็หยุดดูซ้ายขวา แล้วร้ายเวทมนต์สะกดให้หลับโดยเทยาใส่กล้องแล้วก็เป่าไป”

คำที่ทำให้งงคือ “ลูกของลม” นั้นเพราะว่า เราแปลตามตัวอักษร จริงๆ แล้ว คนแต่งเขาตั้งใจพูดถึงตัวละครในเรื่องที่มีคุณสมบัติหรือลักษณะนั้นๆ นั่นคือ หนุมาน (เพราะถือเป็นลูกของพระพาย - เทพแห่งลม) คำนี้จึง “แปลว่า ลูกของลม” แต่ “หมายถึง หนุมาน”

ส่วนใหญ่แล้ว คำที่หมายถึงบุคคลหรือตัวละครในเรื่อง มักจะใช้คำศัพท์ได้หลายแบบ คำอื่นๆ ใน วรรณคดีก็มีอีก เช่น

	แปลว่า	หมายถึง
พระทรงสุบรรณ	ผู้มีศรัท	พระนารายณ์ , พระราม
พระสีกร	ผู้มีสีมือ	พระนารายณ์ , พระราม
น้องพระอวตาร	น้องของผู้อวตาร	พระลักษมณ์
ท้าวทศพัคตร์	ผู้มีสิบหน้า	ทศกัณฐ์
ท้าวยี่สิบกร	ผู้มียี่สิบมือ	ทศกัณฐ์
วานรเผือก	ลิงขาว	หนุมาน

บางคำมีความหมายกลางๆ ไม่ได้เจาะจงว่าเป็นใคร เช่น

“ทั้งถ้อยคำร้ายเรียกสำเหนียกแน่ เห็นเพียงแต่ภูวไนยให้ไปหา
สินสมุทรสุดคิดถึงบิดา   จึงทูลว่าปี่นี้ไม่มีใคร”

(พระอภัยมณี)

คำว่า “ภูวไนย” หมายถึง พระเจ้าแผ่นดิน แต่ในเนื้อเรื่อง ตัวละครที่เป็นพระเจ้าแผ่นดินมีหลายคน เราต้องดูข้อความแวดล้อมถึงจะทราบว่า หมายถึง พ่อของสินสมุทร ก็คือ พระอภัยมณี นั่นเอง

บางคำมีคำแปลอย่างหนึ่ง แต่ก็หมายถึงสิ่งอื่นๆ ได้อีก อย่างเช่น

คำที่แปลว่า “พระเจ้าแผ่นดิน” โดยตรง มีคำว่า กษัตริย์ ราชา บดินทร์ ภูบาล เป็นต้น

แต่ก็มีคำที่อาจหมายถึง “พระเจ้าแผ่นดิน” ได้ด้วย เช่น บาทบงกช (บัวรองเท้า, ผู้มีบุญ) พระทรงธรรม (ผู้มีธรรมะ) พระทรงเดช (ผู้มีเดช) จอมไผท (ผู้เป็นใหญ่ในแผ่นดิน)

คำที่แปลว่า “ผู้หญิง” เช่น นารี สตรี กัลยา อรนุช สุตา เยววมาลัย

คำที่หมายถึง “ผู้หญิง” เช่น ขวัญเนตร โฉมตรู (รูปงาม) นุช (น้อง)

บางคำไม่ต้องหาคำแปล แต่ต้องดูข้อความแวดล้อมและเนื้อเรื่องประกอบถึงจะรู้ว่าหมายถึงใคร เช่น

“กูจะต้มมนุษย์กับลูก มั่น ให้ม้วยชีวันสังขาร” (รามเกียรติ์)

“ทั้งสององค์ทรงพระสรวลทั้งโตกเศร่า นางเคียงเข้าเล่าโลมนางโฉมฉาย” (พระอภัยมณี)

เราต้องดูว่า คำแต่ละคำที่ขีดเส้นใต้ นั้น หมายถึงบุคคลใด ตามปกติ เราอาจสังเกตจากชื่อตัวละครที่อยู่ต้นย่อหน้า เช่น

“บัดนั้น	ออกญาเดโชใจหาญ
น้อมเศียรประณตบทมालย์	ทูลพระผู้ผ่านแผ่นไผท
ข้าจะขอรับอาสา	จับพ่อเมืองมาให้จงได้
แต่ถ้าแม่มั่นกล้าชิงชัย	ข้าจะไม่ไว้ชีวัน”

(พระร่วง)

คำว่า “ข้า” นี้ก็คือ ออกญาเดโช (หรือพระยาเดโช) ที่เขาพูดถึงไว้บรรทัดแรกนั่นเอง บางคำ นอกจากดูเนื้อเรื่องแล้วยังต้องสอบถามคุณครูถึงวัฒนธรรมการใช้คำอีกด้วย เช่น

“พ่ออย่าไปใจเติกยังตุตัน อยู่กับน้องป้องกันพระชนนี” (พระอภัยมณี)

“เมื่อความรู้ถูกสอนเจ้าหล่อนไว้ ยังวิ่งไปเข้าคุกสนุกจริง” (ขุนช้างขุนแผน)
คำที่ขีดเส้นใต้ “พอ” ไม่ได้หมายถึง “ชายผู้ให้กำเนิด” และ “เจ้าหล่อน” ไม่ได้หมายถึง “สรรพนามเรียกผู้หญิง” เพราะในเนื้อเรื่องเขาหมายถึง “สินสมุทร” กับ “ขุนแผน” ตามลำดับที่เป็นอย่างนี้ เพราะว่า การใช้ถ้อยคำสมัยก่อนบางคำอาจไม่ตรงกับสมัยนี้
เห็นไหมว่า คำบางคำนอกจากจะรู้คำแปลแล้ว ยังต้องรู้ความหมายอีกด้วย ทีนี้ พอครูถามเรา เราก็ต้องสังเกตให้ดีว่า คำที่ครูถามแปลว่าอะไร หมายถึงใคร อ้อ.. ฟังให้ดีด้วยว่า ครูถามว่าคำคำนั้น “แปลว่า” หรือ “หมายถึง” เดี่ยวจะงแบบตอนแรกและจะหาว่า ม่าย..ย เตือน.

ครูพักลักถาม

หลังจากเรียนเรื่องรามเกียรติ์จบ

นักเรียน : ครูครับ... ตกลงพระนารายณ์มีกี่มือครับ?

ครู : ก็เท่ากับจำนวนอาวุธที่จะถือไงจะ

นักเรียน : แล้ว...พระนารายณ์มีอาวุธถืออย่างละครับ

ครู : ก็เท่ากับจำนวนมือที่มีนั่นแหละจะ

นักเรียน : ..?!

บทความเรื่อง การสอนให้ผู้เรียนทำได้ทำเป็น

อาจารย์ชัณฑ์ชัย อธิเกียรติ

ในงานเลี้ยงสังสรรค์วันขึ้นปีใหม่ที่โรงเรียนแห่งหนึ่ง ครูได้จัดให้นักเรียนหญิงคนหนึ่ง เป็นพิธีกรของงาน เนื่องจากเป็นนักเรียนที่เรียนเก่ง คะแนนสอบจากแบบทดสอบข้อเขียนใน วิชาการใช้ภาษาก็ทำได้ดี แต่เมื่อถึงวันงาน ปรากฏว่า นักเรียนหญิงคนนั้นกลับเกิดอาการ ประหม่าและไม่สามารถเป็นพิธีกรได้ ครูจึงเปลี่ยนให้นักเรียนชายคนหนึ่งซึ่งขออาสาสมัครให้ ทำหน้าที่แทน และนักเรียนชายคนนี้ก็ทำหน้าที่พิธีกรได้ดี แม้จะเป็นคนที่เรียนอ่อนมาก เมื่อ สอบถามแล้วจึงได้ข้อมูลมาว่า นักเรียนชายคนนั้นชอบทำกิจกรรมและได้มีโอกาสเป็นพิธีกรใน งานต่างๆ มาบ้าง จึงสามารถทำหน้าที่พิธีกรครั้งนี้ได้อย่างดี ส่วนเด็กนักเรียนหญิงนั้นไม่เคย ทำหน้าที่พิธีกรใดๆเลย เพียงแต่คิดว่า สามารถทำได้ ครั้นถึงเวลาจริงก็ยอมรับว่า เกิด อาการประหม่า ทั้งๆ ที่ก็เตรียมข้อมูลมาพร้อมตามหลักที่ตำราเขียนเอาไว้

เหตุการณ์ข้างต้น เป็นเพียงตัวอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นบ่อยๆ อันเกิดจากทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียนของนักเรียน ยังไม่เกิดความชำนาญอย่างที่ครูคาดหวัง หรือยังไม่ถึงขั้น “ทำได้ ทำ เป็น” อย่างที่ต้องการ ทั้งนี้ก็เพราะบางครั้งการจัดการเรียนการสอนไม่ได้เอื้ออำนวยให้ นักเรียนเกิดความสามารถถึงขั้น “ทำได้ ทำเป็น” นั้นเอง

การเรียนการสอนที่จะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถถึงขั้น “ทำได้ ทำเป็น” ก็คือ การ เรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและมีโอกาสฝึกปฏิบัติด้วย ตนเอง จนกระทั่งสามารถทำสิ่งนั้นๆ ได้เองอย่างคล่องแคล่วชำนาญ โดยไม่ต้องอาศัยต้นแบบ นักเรียนนั้นจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ จนถึงขั้นปฏิบัติได้ ไม่เพียงแค่เหมือนกับที่เรียนมา เท่านั้น แต่จะต้องรู้จักพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติสิ่งนั้นๆ ต่อไป เพื่อที่จะสามารถ ถ่ายทอดประสบการณ์ของตนเองไปสู่ผู้อื่นได้ต่อไป

ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในทางปฏิบัติ

บางคนนั้น สามารถอธิบายความรู้ต่างๆ ได้อย่างละเอียด แต่เมื่อถึงคราวต้องปฏิบัติ จริงอาจไม่สามารถทำอย่างที่พูดไว้ก็ได้ เข้าข่าย “ความรู้ท่วมหัว เอาตัวไม่รอด” บางคนมี โอกาสปฏิบัติบ่อยครั้ง แต่ก็ไม่สามารถปฏิบัติได้ดีสักครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากมีเหตุปัจจัยหลาย ประการที่มีผลต่อความสามารถของนักเรียนดังนี้

๑. **ประสบการณ์ของนักเรียนแต่ละคน** – บางคนมีโอกาสฝึกปฏิบัติเรื่องใด ๆ บ่อยครั้งก็มีความสามารถทำสิ่งนั้นๆ ได้ดีกว่าคนที่ไม่เคยทำมาเลย
๒. **ความสนใจในกิจกรรมของนักเรียน** – นักเรียนที่มีความสามารถเท่าเทียมกันนั้น คนที่มีความสนใจต่อกิจกรรมใด ๆ จะทำกิจกรรมนั้นๆ ได้ดีกว่าคนที่ไม่สนใจหรือไม่ต้องการทำ
๓. **สถานการณ์ในแต่ละสิ่งแวดล้อม** – อารมณ์ เพื่อนร่วมงาน ลักษณะงาน ก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีผลต่อการปฏิบัติงานนั้นๆ

หนทางสู่การทำได้ทำเป็น

หน้าที่ของครูคือจะต้องจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้นักเรียนมีความสามารถที่จะทำสิ่งต่างๆ ได้ตามศักยภาพของตนเอง โดยมีหลักวิธีดังนี้

๑. **ศึกษาเนื้อหาวิชา**

- ครูต้องวิเคราะห์เนื้อหาวิชา เพื่อจัดประเภทของการเรียนรู้ในทักษะต่างๆ ให้เหมาะสม
- กำหนดเป้าหมายและจุดประสงค์ให้ชัดเจน
- เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก เช่น ให้ฝึกพูดหน้าชั้นเรียน ก่อนพูดหน้าเสาธง
- วางแผนการจัดกิจกรรมแต่ละบท เช่น วางแผนเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ หรือเตรียมเสนอโครงการเพื่อไปทัศนศึกษานอกสถานที่ เป็นต้น

๒. **วิเคราะห์ผู้เรียน**

- ปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัยผู้เรียน
- สังเกตความสนใจและความสามารถของนักเรียนแต่ละคน เช่น หากครูพบนักเรียนที่มีความสามารถในการพูดอยู่แล้ว ครูอาจเตรียมบทบาทให้นักเรียนคนนั้นเป็นผู้ช่วยครูในการประเมินผลการพูดของเพื่อน เป็นต้น
- คิดหากิจกรรมที่หลากหลายเพื่อสนองตอบความแตกต่างของนักเรียน เช่น การเขียนเรียงความ ควรเตรียมหัวข้อไว้หลายหัวข้อ เพื่อให้นักเรียนเลือกเขียนตามความสนใจและความถนัด เป็นต้น

๓. **จัดกิจกรรมเห็นการฝึกปฏิบัติ**

- จัดกิจกรรมหลากหลาย เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ เช่น การฝึกทักษะการฟัง ครูอาจให้นักเรียนฟังเสียงครู เสียงเพื่อน เสียงจากสื่อต่างๆ เป็นต้น
- จัดเวลาให้เหมาะสม เพื่อเปิดโอกาสให้ได้มีโอกาสฝึกปฏิบัติทั่วถึงกัน

- จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับกิจกรรม เช่น จัดการโต๊ะเก้าอี้ที่ห้องประชุมของโรงเรียน หรือให้นักเรียนเขียนเรียงความบริเวณสวนหย่อมในโรงเรียน เป็นต้น
- เปิดโอกาสให้ใช้ทักษะต่างๆ ในสถานการณ์จริง เช่น ให้นักเรียนเขียนเรียงความประกวดระดับประเทศ ให้นักเรียนกล่าวสุนทรพจน์หน้าเสาธง เป็นต้น
- จัดกิจกรรมในระดับโรงเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกิจกรรมและแสดงความสามารถในด้านต่างๆ เช่น เป็นพิธีกรของงาน เป็นต้น
- จัดกิจกรรมที่ฝึกทักษะทั้งสิ้นให้สัมพันธ์กัน เช่น ให้นักเรียนแต่งคำประพันธ์แล้วออกมาอ่านให้เพื่อนฟัง แล้วให้เพื่อนๆ แสดงความคิดเห็น เป็นต้น

๔. ประเมินพัฒนาการ

- เน้นการประเมินผลที่พัฒนาการในการปฏิบัติของตนเอง
- แจ้งผลการประเมินทุกครั้งที่มีการวัดผล เพื่อเป็นแรงจูงใจในการปรับปรุงตนเอง
- ให้นักเรียนประเมินผลตนเองหรือให้เพื่อนช่วยประเมินผลแล้วบันทึกไว้เพื่อเทียบกับการปฏิบัติครั้งอื่นๆ

ข้อควรคำนึงในการจัดการเรียนการสอน

๑. งานชิ้นแรกที่ครูให้นักเรียนทำ ครูควรเปิดโอกาสให้เขาประสบความสำเร็จก่อน เพื่อให้เขาเกิดความพอใจในงาน อันจะเป็นกำลังใจในการทำงานชิ้นต่อไป เช่น การแต่งคำประพันธ์นั้น ครูอาจช่วยนักเรียนแต่งเป็นบางวรรคจนเสร็จ เพื่อให้เขาอยากแต่งเองในคราวต่อไป
๒. ครูควรเป็นผู้สาธิตการปฏิบัตินั้น ๆ ด้วยตนเอง เพื่อให้นักเรียนศรัทธาและเชื่อมั่นว่าตนเองก็สามารถทำได้ เช่น เมื่อครูต้องการให้นักเรียนขับเสภาได้ หากครูให้นักเรียนฟังจากเทป นักเรียนอาจคิดว่า ครูยังไม่สามารถทำได้ แล้วตนจะทำได้อย่างไร
๓. ครูจะต้องกระตุ้นการกระทำของนักเรียนอยู่เสมอ เมื่อนักเรียนทำได้แล้ว ครูจะต้องแจ้งผลการประเมิน เช่น คำชมหรือคะแนน เพื่อให้นักเรียนจะได้สนใจอยากทำกิจกรรมนั้นอีกหรือในระดับยากต่อไป
๔. ครูไม่ควรลงโทษเมื่อนักเรียนปฏิบัติไม่ถูกต้อง แต่ครูควรช่วยแก้ไขให้ถูกต้อง และครูไม่ควรนำข้อผิดพลาดของนักเรียนมาประกาศ เพราะจะทำให้เจ้าตัวเกิดความกลัว ไม่กล้าเขียนหรือแสดงความคิดเห็นอีกต่อไป ครูควรนำข้อดีหรือตัวอย่างที่ดีและถูกต้องมาประกาศ แล้วชักชวนให้นักเรียนทำให้ได้ถูกต้องเช่นเดียวกัน

๕. ครูมักเข้าใจว่า เด็กมีความคิดและเรียนรู้ง่ายเหมือนผู้ใหญ่ ดังนั้นเมื่อครูบอกข้อบกพร่องในการปฏิบัติแก่นักเรียนแล้ว ครูก็หวังว่านักเรียนจะไม่ทำผิดซ้ำอีก แต่ “เด็กก็คือเด็ก” นักเรียนอาจทำผิดพลาดซ้ำอีกได้ ครูไม่ควรลงโทษเพราะคิดว่านักเรียนลองดีหรือปัญญาไม่ดี
๖. หากเวลาในการฝึกปฏิบัติไม่เพียงพอ ครูอาจมอบหมายงานให้ฝึกปฏิบัตินอกเหนือจากในคาบเรียน
๗. เปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการวางแผนงานหรือในการหาเกณฑ์การประเมินผล เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจในกิจกรรม และฝึกการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น
๘. ครูควรส่งเสริมนักเรียนที่มีผลการปฏิบัติดีให้ฝึกปฏิบัติทักษะนั้นในระดับที่สูงขึ้นไปอีก เช่น นักเรียนที่อ่านทำนองเสนาะได้ไพเราะ ครูอาจส่งไปประกวดการอ่านบทร้อยกรอง เพื่อเป็นการฝึกฝนทักษะที่นักเรียนถนัดให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น
๙. นักเรียนคนใดยังไม่สามารถปฏิบัติได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ครูควรให้กำลังใจและหาเวลาให้นักเรียนคนนั้นได้ฝึกอีกบ่อยๆ โดยอาจให้ทำแบบฝึกที่ง่ายๆ หลายๆ ครั้ง ก่อนที่จะเพิ่มระดับให้ยากขึ้น
๑๐. ครูควรให้นักเรียนมีโอกาสดูฝึกปฏิบัติและมีการทดสอบอยู่เสมอ เพื่อให้นักเรียนพัฒนาตนเองตลอดเวลา

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมให้นักเรียนสามารถเขียนบทความได้

ระดับชั้นปฏิบัติ	วิธีการจัดการเรียนการสอน
๑. ขั้นต้น	๑. ครูนำตัวอย่างบทความจากที่ต่างๆ มาให้นักเรียนวิเคราะห์ เพื่อศึกษารูปแบบและข้อปฏิบัติในการเขียนบทความ
๒. ขั้นฝึกฝน	๒. ครูให้นักเรียนสรุปรูปแบบและหลักการเขียนบทความ ๓. ครูให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับห้องเรียน เพื่อนำไปติดแสดงที่ป้ายประกาศหลังห้อง
๓. ขั้นปฏิบัติ	๔. ครูนำตัวอย่างการแสดงความคิดเห็นของนักเรียนที่เขียนได้ถูกต้องมาแสดง ๕. ครูให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของโรงเรียน ในประเด็นที่นักเรียนต้องการ โดยให้มีภาพประกอบหรือหลักฐานอ้างอิง ๖. ครูให้นักเรียนแต่ละคนประเมินผลงานของตนและของเพื่อน ๗. ครูนำบทความที่ถูกต้องของนักเรียนลงในวารสารของโรงเรียน

๔. ขั้นสูง	๘. ครูให้นักเรียนเขียนบทความแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ตามหัวข้อที่นักเรียนสนใจ ๙. ครูให้นักเรียนประเมินผลงานของตนและของเพื่อน ๑๐. ครูให้นักเรียนเขียนบทความในหัวข้อที่ตนสนใจ เพื่อลงพิมพ์ในสื่อมวลชน

ตัวอย่างการจัดกิจกรรมให้นักเรียนสามารถแต่งกลอนสุภาพได้

ระดับชั้นปฏิบัติ	วิธีการจัดการเรียนการสอน
๑. ขั้นต้น	๑. ครูให้นักเรียนศึกษารูปแบบและฉันทลักษณ์ในการเขียนกลอนสุภาพ จากงานเขียนของสุนทรภู่ ๒. ครูให้นักเรียนในห้องช่วยกันแต่งกลอนสุภาพ ๒ บท โดยครูช่วยแต่งบ้าง
๒. ขั้นฝึกฝน	๓. ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อน เพื่อช่วยกันแต่งกลอนสุภาพ ๒ บท โดยเลือก ๑ หัวข้อตามที่กำหนด ๔. ครูสาธิตการอ่านทำนองเสนาะให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนฝึกอ่านตาม ๕. ครูนำตัวอย่างกลอนสุภาพที่ไพเราะถูกต้องมาให้ให้นักเรียนอ่านให้เพื่อนฟัง
๓. ขั้นปฏิบัติ	๖. ครูให้นักเรียนแต่ละคนแต่งกลอนสุภาพ ๒ บท ประกอบภาพที่นักเรียนหา ๗. ครูให้นักเรียนแต่ละคนประเมินผลงานของตนและของเพื่อน ๘. ครูนำบทกลอนที่ไพเราะถูกต้องของนักเรียนลงพิมพ์ในวารสารของโรงเรียน
๔. ขั้นสูง	๙. ครูให้จัดประกวดแข่งขันการแต่งกลอนในโรงเรียน ๑๐. ครูมอบรางวัลแก่นักเรียนที่ชนะเลิศการประกวด และจัดแสดงผลงานที่แต่งดี ๑๑. ครูให้นักเรียนในห้องแบ่งกลุ่มเพื่ออภิปรายหาข้อดีของบทกลอนที่ชนะเลิศการประกวด ๑๒. ครูให้นักเรียนแต่งกลอนเพื่อส่งแข่งขันภายนอกโรงเรียน

บทความเรื่อง การเรียงลำดับเนื้อหาในการสอนวิชาภาษาไทย

อาจารย์ชัชชัย อธิเกียรติ

ครูเคยพบปัญหา “นักเรียนไม่สนใจเรียน” หรือไม่ หนึ่งในสาเหตุนี้อาจเกิดจากการนำเสนอเนื้อหาของครูเอง การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูมักจะเรียงลำดับเนื้อหาอย่างไรต่อไปนี้

๑. เรียงตามตำรา คือในหนังสือแบบเรียนเรียงไว้อย่างไร ครูก็สอนเรียงตามลำดับอย่างนั้น เช่น ถ้าเป็นวรรณคดี อาจเริ่มจาก ชื่อเรื่อง → ชื่อผู้แต่ง → ประวัติผู้แต่ง → รูปแบบคำประพันธ์ → ที่มาของเรื่อง → เนื้อเรื่องย่อตอนก่อนเรียน → เนื้อเรื่อง → คำศัพท์ → ข้อคิดจากเรื่อง เป็นต้น การเรียงลำดับเช่นนี้ เรียงโดยคำนึงถึงหลักการและความสำคัญ ครูสามารถออกแบบการสอนได้สะดวกยิ่งขึ้นเพราะไม่ต้องพะวงกับองค์ประกอบอื่นๆ

๒. เรียงตามครู คือ ครูเห็นว่า คาบเรียนต่อไปครูสะดวกให้เรียนเรื่องใดก่อนก็นำเรื่องนั้นมาเรียนก่อน เช่น ทุกวันจันทร์ห้องโสตทัศนูปกรณ์จะว่างให้ครูใช้ ครูอาจวางแผนว่าให้นักเรียนชมวีดิทัศน์สรุปเรื่องวรรณคดีในวันจันทร์ แล้วพอวันอังคารค่อยมาเริ่มเรียนเนื้อหาในหนังสือ ถ้าไม่เรียงอย่างนี้ ก็ต้องรอวันจันทร์ถัดไปจึงจะได้ใช้ห้องโสตฯ เป็นต้น วิธีนี้ปรับเปลี่ยนไปตามสภาพการณ์หรือตัวแปรอื่นๆ ของครูและของสถานศึกษา เช่น ความถนัดของครู ความสมบูรณ์ของสื่อการสอน ความพร้อมของสถานที่ เป็นต้น

๓. เรียงตามนักเรียน คือ ครูวิเคราะห์ว่า นักเรียนสนใจหรือพร้อมจะรับเนื้อหาส่วนใดก่อน ก็วางแผนจัดกิจกรรมให้ตรงตามสภาพและความต้องการของนักเรียน เช่น ครูเห็นว่านักเรียนกำลังสนใจข่าวการเลือกตั้ง และเป็นเรื่องใกล้ตัวของนักเรียนจึงนำเหตุการณ์ดังกล่าวมาตั้งปิ่นประเด็นนำเสนอหน้าก่อนจะชักชวนให้นักเรียนเขียนคำขวัญเชิญชวนให้ประชาชนไปเลือกตั้ง จากนั้นครูสอนลักษณะและวิธีการเขียนคำขวัญ เป็นต้น การใช้วิธีนี้ ครูจะต้องรู้จักนักเรียน คอยวิเคราะห์สภาพและความต้องการของนักเรียนตลอดเวลา เพื่อจะได้จัดเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพเรียนรู้ของนักเรียนให้ได้มากที่สุด

ไม่ว่าครูจะใช้วิธีการใด ล้วนแต่เพื่อต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ให้ดีและมากที่สุด อย่างไรก็ตาม มีข้อเสนอแนะที่จะช่วยให้ครูวางแผนการสอนโดยพิจารณาจากการเรียงลำดับเนื้อหา ดังต่อไปนี้

๑. เรียงจากหลัก → ย่อย

คือ การเรียงลำดับเนื้อหาที่สำคัญสำหรับการเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ ก่อนเนื้อหาที่สำคัญน้อยกว่า เช่น ในทักษะการฟัง ครูให้นักเรียนฟังเพลงโดยให้พิจารณาจากเนื้อร้อง ว่าใช้ถ้อยคำอย่างไร ดีความอย่างไร จากนั้นจึงนำเสนอถึงทำนองเพลงและผู้ขับร้องภายหลัง หรือเรื่องพระอภัยมณี ครูให้นักเรียนศึกษาประวัติผู้แต่ง ฝึกถอดความจากบทประพันธ์ ศึกษารูปแบบคำประพันธ์ คุณค่าของคำประพันธ์ ก่อนจะมาเรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะเด่นในกลอน และจินตนาการของผู้แต่งเป็นลำดับต่อมา เป็นต้น วิธีการนี้ ช่วยให้นักเรียนได้รับรู้เนื้อหาหลักก่อนเป็นลำดับแรก หากชั่วโมงสอนน้อยก็สามารถตัดประเด็นย่อยที่อยู่ช่วงท้ายไปได้โดยไม่กระทบต่อจุดประสงค์หลักที่วางไว้

๒. เรียงจากง่าย → ยาก

คือ การเรียงลำดับเนื้อหาที่เป็นพื้นฐานของความเข้าใจหรือนักเรียนเข้าใจง่าย ก่อนเนื้อหาที่ซับซ้อนกว่า เช่น การสอนให้นักเรียนแต่งคำประพันธ์ จนสามารถแต่งกลอน ๑ บทด้วยตนเองนั้น ครูอาจจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกเขียนคำคล้องจองสั้นๆ ด้วยตนเองก่อน แล้วค่อยแต่งกลอนโดยจับคู่กับเพื่อน หรือมีครูช่วยแต่งเป็นลำดับต่อไป หรือในเนื้อหาวรรณคดีที่ตัดตอนมาให้เรียนนั้น ครูอาจให้นักเรียนได้ชมภาพยนตร์หรือฟังเรื่องย่อตอนก่อนเรียนก่อนเป็นต้น วิธีการนี้ ช่วยให้นักเรียนมีกำลังใจจะศึกษาเนื้อหาที่ยากขึ้นไป และจะช่วยให้ครูทราบว่า นักเรียนที่ไม่เข้าใจเนื้อหาไหน ไม่เข้าใจส่วนไหน จะได้ซ่อมหรือเสริมเนื้อหาได้ตรงจุดยิ่งขึ้น

๓. เรียงจากใกล้ตัว → ไกลตัว

คือการพูดถึงเรื่องใกล้ตัวนักเรียนแล้วเชื่อมโยงไปสู่เนื้อหาบทเรียนซึ่งอาจเป็นเรื่องที่ไกลตัวนักเรียน เช่น วรรณคดีเรื่องสามก๊ก ได้รับยกย่องจากวรรณคดีสโมสรให้ถือเป็นวรรณกรรมยอดเยี่ยมประเภทความเรียงร้อยแก้ว ครูอาจนำเสนอถึงรางวัลซีไรต์ซึ่งนักเรียนรู้จักและคุ้นเคย ก่อนจะเชื่อมโยงไปถึงวรรณคดีสโมสรซึ่งทำหน้าที่เช่นเดียวกัน หรือการเรียนเรื่องคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ ครูอาจนำเสนอถึงคำศัพท์ที่นักเรียนรู้จัก เช่นคำว่า “สีนามิ” แล้วอธิบายเชื่อมโยงถึงการทับศัพท์และการบัญญัติศัพท์ภาษาอื่นๆ ต่อไป เป็นต้น วิธีการนี้ ช่วยให้นักเรียนรู้สึกว่าการเรียนเป็นเรื่องไม่ไกลตัว สัมผัสได้ รับรู้ได้ ถึงแม้เนื้อหาจะเกิดขึ้นแล้วในอดีต แต่ก็เกี่ยวพันถึงตัวนักเรียนในปัจจุบัน

๔. เรียงจากปฏิบัติ → ทฤษฎี

คือ การเปลี่ยนจากการให้นักเรียนรู้หลักการแล้วไปลงมือกระทำ มาเป็นลองกระทำก่อน แล้วค่อยศึกษาถึงหลักการ เช่น ครูให้นักเรียนแข่งขันกันหาคำศัพท์ก่อนจะศึกษาเรื่อง ความหมายของคำศัพท์นั้นๆ หรือการสอนวรรณคดีประเภทนิราศ ครูอาจให้นักเรียนทำ กิจกรรมเขียนความคิดเห็น ความรู้สึกขณะเดินทางรอบโรงเรียนหรือไปทัศนศึกษา แล้วนำ ข้อเขียนเหล่านั้นมาแต่งเป็นคำประพันธ์ประเภทใดประเภทหนึ่ง แล้วค่อยนำนักเรียนเข้าสู่ เนื้อหานิราศที่ต้องการให้เรียน เป็นต้น วิธีการนี้ ช่วยกระตุ้นความสนใจของนักเรียน ให้นักเรียนได้เคลื่อนไหวร่างกายหรือรู้สึกผ่อนคลาย ก่อนจะมาตั้งใจเรียนเนื้อหาอย่างจริงจัง รวมทั้งยังทำให้นักเรียนรู้สึกเข้าใจและเข้าถึงเนื้อหามากยิ่งขึ้น

๕. เรียงจากข้อสับสน → ข้อสรุป

คือ การเรียงเนื้อหาจากสาเหตุหรือปัญหาที่จะนำมาสู่หลักการ ก่อนข้อสรุปของหลักการ เช่น ก่อนที่นักเรียนจะท่องจำคำทั้ง ๗ ชนิด ครูอาจให้นักเรียนแต่ละกลุ่มลองจัดกลุ่มคำต่างๆ โดยใช้เหตุผลของตนเอง แล้วค่อยให้นักเรียนมาศึกษาเรื่องการแบ่งคำเป็น ๗ ชนิด ตาม ความหมายและหน้าที่ของคำ หรือ ครูสมมุติสถานการณ์ว่า นักเรียนเป็นคนยุคโบราณที่ยังไม่มี ภาษาใช้ แล้วให้นักเรียนสื่อสารกันโดยใช้เสียงร้องกับท่าทาง ก่อนที่จะให้นักเรียนได้เรียนเสียง ในภาษาหรือการสร้างคำ เป็นต้น วิธีการนี้ ช่วยทำให้นักเรียนรู้ว่าหลักการที่เรียนมีที่มาและ ความจำเป็นอย่างไร อันจะทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของเนื้อหาที่จะเรียนยิ่งขึ้น

วิธีการเรียงลำดับเนื้อหาข้างต้นนี้ สามารถนำมาใช้ในการพิจารณาเนื้อหาก่อนการสอน ได้ โดยอาจใช้หลักการหลายข้อร่วมกัน เพื่อหาวิธีที่ดีที่สุดที่จะทำให้ นักเรียนสนใจเนื้อหา บทเรียนของคุณ

ตัวอย่าง การเรียงลำดับเนื้อหาเรื่อง “คำราชาศัพท์” ในรูปแบบต่างๆ

๑. เรียงจากหลัก → ย่อย	ความสำคัญ → ชนิด → ความหมาย → ลำดับชั้น → วิธีใช้ → ตัวอย่าง ๑. นักเรียนบอกความสำคัญของคำราชาศัพท์ ๒. นักเรียนแยกความแตกต่างระหว่างนามราชาศัพท์กับกริยาราชศัพท์ ๓. นักเรียนจับคู่คำราชาศัพท์กับความหมาย ๔. นักเรียนเรียงลำดับพระบรมวงศานุวงศ์ ๕. นักเรียนฝึกแต่งประโยคจากคำราชาศัพท์ที่กำหนดให้ ๖. นักเรียนค้นหาคำราชาศัพท์จากข่าวในหนังสือพิมพ์

๒. เรียงจากง่าย → ยาก	ลำดับชั้น → ความหมาย → ตัวอย่าง → ชนิด → วิธีใช้ → ความสำคัญ ๑. นักเรียนเรียงลำดับพระบรมวงศานุวงศ์ ๒. นักเรียนแข่งกันหาความหมายของคำราชาศัพท์ ๓. นักเรียนเขียนคำราชาศัพท์พร้อมความหมายจากข่าวในพระราชสำนัก ๔. นักเรียนแยกนามราชาศัพท์และกริยาราชศัพท์จากคำที่กำหนดให้ ๕. นักเรียนฝึกเปลี่ยนข้อความที่ใช้ราชาศัพท์ให้เป็นข้อความสามัญ ๖. นักเรียนบอกความสำคัญของคำราชาศัพท์
๓. เรียงจากใกล้ตัว → ไกลตัว	ตัวอย่าง → ลำดับชั้น → ความหมาย → วิธีใช้ → ชนิด → ความสำคัญ ๑. นักเรียนขีดเส้นใต้คำศัพท์ในข่าวในพระราชสำนักในหนังสือพิมพ์ ๒. นักเรียนเรียงลำดับพระบรมวงศานุวงศ์จากภาพ ๓. นักเรียนค้นหาความหมายของคำราชาศัพท์ ๔. นักเรียนฝึกเขียนข่าวในพระราชสำนักจากข้อความที่กำหนดให้ ๕. นักเรียนเขียนสรุปลักษณะของนามราชาศัพท์และกริยาราชศัพท์ ๖. นักเรียนบอกความสำคัญของคำราชาศัพท์
๔. เรียงจากปฏิบัติ → ทฤษฎี	ตัวอย่าง → ความหมาย → ลำดับชั้น → วิธีใช้ → ชนิด → ความสำคัญ ๑. นักเรียนตัดข่าวในพระราชสำนักจากหนังสือพิมพ์ ๒. นักเรียนแข่งกันหาความหมายของคำราชาศัพท์ ๓. นักเรียนเรียงลำดับพระบรมวงศานุวงศ์ ๔. นักเรียนฝึกเขียนข่าวในพระราชสำนักจากข้อความที่กำหนดให้ ๕. นักเรียนเขียนสรุปลักษณะของนามราชาศัพท์และกริยาราชศัพท์ ๖. นักเรียนบอกความสำคัญของคำราชาศัพท์

๕. เรียงจากข้อสับสน → ข้อสรุป	ลำดับชั้น → ตัวอย่าง → ความหมาย → วิธีใช้ → ชนิด → ความสำคัญ ๑. นักเรียนเรียงลำดับพระบรมวงศานุวงศ์ ๒. นักเรียนจัดกลุ่มข่าวจากหนังสือพิมพ์ตามลำดับพระบรมวงศานุวงศ์ ๓. นักเรียนค้นหาความหมายของคำราชาศัพท์ ๔. นักเรียนถอดความประโยคที่ใช้คำราชาศัพท์ ๕. นักเรียนวิเคราะห์และสรุปลักษณะของราชาศัพท์แต่ละชนิด ๖. นักเรียนสรุปความสำคัญของคำราชาศัพท์

มาตราตัวสะกด ๑

ลองคิดดู

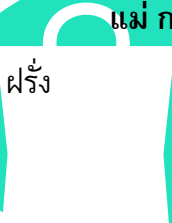
เวลาเช้าตรู่ ณ ตลาดแห่งหนึ่ง แม่บ้าน ๘ คน กำลังเลือกซื้อสินค้ากัน แต่ละคนเลือกซื้อเฉพาะผักและผลไม้ที่มีเสียงตัวสะกดตรงตามชื่อตน ให้นักเรียนลองช่วยแม่บ้านทั้งหลายคิดชื่อผักและผลไม้ที่แม่บ้านแต่ละคนจะสามารถซื้อได้ แล้วเขียนลงในช่องว่างต่อไปนี้

แม่ กก พริก

แม่ กต

แม่ กบ

แม่ กง ผรั่ง

แม่ กน

แม่ กม ส้ม

แม่ เกย

แม่ เกอว

แม่ ก กา ลำไย

แม่ ก กา เป็นแม่บ้านที่มาตลาดช้าที่สุด เธอสามารถซื้อผักและผลไม้ที่ชื่อไม่มีตัวสะกด นักเรียนคิดว่า แม่ ก กา จะสามารถซื้อผักและผลไม้ได้บ้าง?

TL ๓๑๖ ๒๑๑

มาตราตัวสะกด ๒

ลองทำดู

เวลาเช้าตรู่ ณ ตลาดแห่งหนึ่ง แม่บ้าน ๙ คน กำลังเลือกซื้อสินค้ากัน แต่ละคนเลือกซื้อเฉพาะผักและผลไม้ที่มีเสียงตัวสะกดตรงตามชื่อตน ให้นักเรียนลองช่วยแม่บ้านทั้งหลายจัดซื้อผักและผลไม้ที่แม่บ้านแต่ละคนจะสามารถซื้อได้ โดยเขียนลงในช่องว่างต่อไปนี้

พริก มะเขือ แตงกวา ขนุน น้อยหน่า พุทรา มังคุด ละมุด
ลำไย มะเฟือง มะไฟ มะกรูด มะนาว มะพร้าว ส้มโอ พัก แพง
แตงโม แอปเปิล แคนตาลูป ทูเรียน สตอเบอร์รี่ กวางตุ้ง ฝรั่ง องุ่น
พริกทอง บรอกโคลี กัลฉ่าย สับปะรด ตะไคร้ หัวหอม ผักชี หน่อไม้
ผักกาดขาว คื่นช่าย ผักบั้ง ผักกะเฉด กุยช่าย

แม่ กก พริก

แม่ กต

แม่ กบ

แม่ กง ฝรั่ง

แม่ กน

แม่ กม ส้ม

แม่ เกย กัลฉ่าย

แม่ เกว

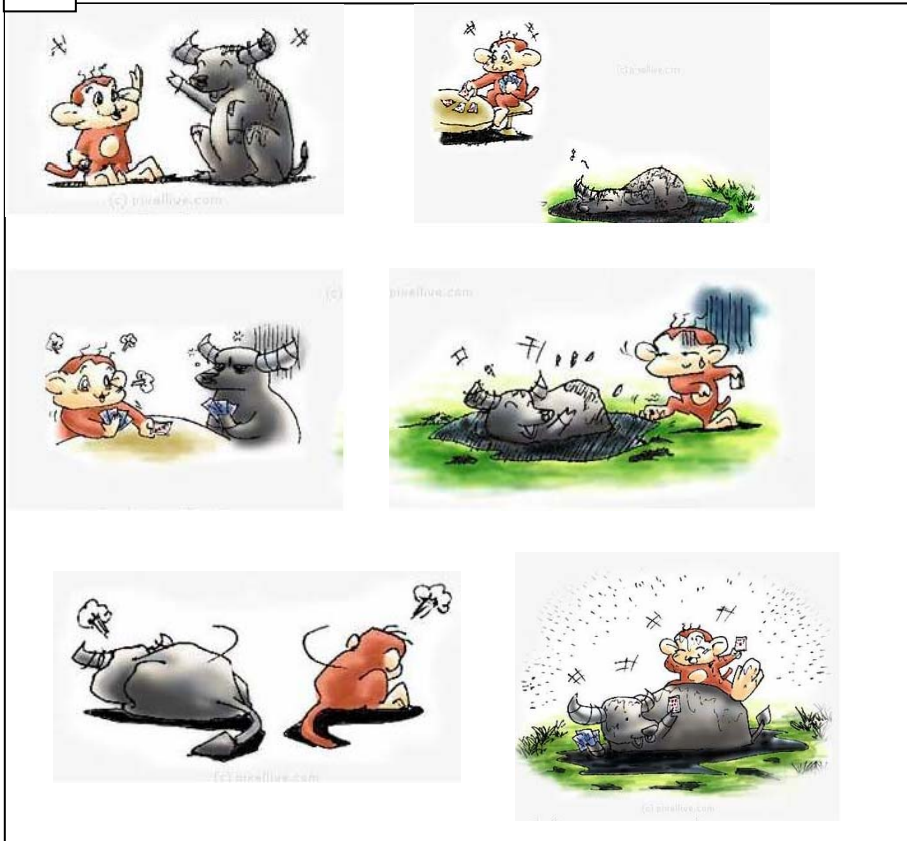
แม่ ก กา ลำไย

การจัดลำดับความคิด

ก.

ข.

การปรับรูปแบบกิจกรรม

โจทย์ ระบายสีในช่องสี่เหลี่ยมให้ตรงกับชนิดของคำกริยาที่กำหนดให้ต่อไปนี้

- ก. อกรรมกริยาให้ระบายสีแดง
- ข. สกรรมกริยาให้ระบายสีเหลือง
- ค. วิกตรรถกริยาให้ระบายสีฟ้า
- ง. กริยานุเคราะห์ให้ระบายสีเขียว

เก็บ	จะ	มี	ยิ้ม	เคย
กำลัง	ป่วย	จับ	เห็น	ควร
เป็น	อาจ	ปลุก	ชอบ	คม
อ่าน	กำลัง	ยื่น	คล้าย	ปัก
ร้องให้	โปรด	เหมือน	บิน	จาม

ก. ปรับเนื้อหา

- ๑. ....
- ๒. ....
- ๓. ....

ข. ปรับวิธีการ

- ๑. ....
- ๒. ....
- ๓. ....

ค. ปรับแบบฟอร์ม

- ๑. ....
- ๒. ....
- ๓. ....

การค้นหาสารกระตุ้น

ตอนนารายณ์ปราบหนทก		
มาจะกล่าววทไป	ถึงหนทกน้ำใจกล้าหาญ	.....
ตั้งแต่พระสยามภูมณ	ประทานให้ล้างเท้าเทวา	.....
อยู่บนไต่ไกรลาสเป็นนิจ	สุราฤทธิ์ดับหัวแล้วลูบหน้า	.....
บ้างให้ตักน้ำล้างบาทา	บ้างถอนเส้นเกศาว่านไป	.....
จนผมโกร๋นโล้นเกลี้ยงถึงเพียงหู	ดูเงาในน้ำแล้วร้องไห้	.....
ฮืดฮืดซัดแค้นแน่นใจ	ตาแดงดั่งแสงไฟฟ้า	.....
เป็นชายดูลู่มาห่มนชาย	มิตายจะได้มาเห็นหน้า	.....
คิดแล้วก็รีบเดินมา	เฝ้าพระอิศวรธิบตี	.....
ครั้นถึงจึงประณตบทบงส์	ทูลองค์พระอิศวรเรื่องศรี	.....
ว่าพระองค์เป็นหลักธาตุตรี	ยอมเมตตาปราณีทั่วพิภตรี	.....
ผู้ใดทำชอบต่อเบื่องบาท	ก็ประสาททั้งพรและยศศักดิ์	.....
ตัวข้าก็มีขอบนัก	ล้างเท้าสุรารักษถึงโกฏิปี	.....
พระองค์ผู้ทรงศกดาเดช	ไม่โปรดเทศแก่ข้าบาทศรี	.....
กรรมเวรสิ่งใดตั้งนี่	ทูลพลางโคกිර้าพันช	.....
เมื่อนั้น	พระอิศวรบรมรังสรรค์	.....
เห็นหนทกโตกาจาบัลย์	พระทรงธรรมให้คิดเมตตา	.....
จึงมีเทวราชบรรหาร	เอ็งต้องการสิ่งไรจงเร่งว่า	.....
ตัวกูจะให้ตั้งจินดา	อย่าแสนโตกาอาลัย	.....
บัดนั้น	หนทกผู้มีอิชฌาสัย	.....
น้อมเศียรบังคมแล้วทูลไป	จะขอพรเจ้าไตรโลกา	.....
ให้นำข้าเป็นเพชรฤทธิ์	จะชี้ไครจงม้วยสังขาร์	.....
จะได้รองเบื่องบาทา	ไปกว่าจะสิ้นชีวี	.....
เมื่อนั้น	พระสยามภูมณเรื่องศรี	.....
ได้ฟังหนทกพาทิ	ภูมิหนึ่งนึกตริกไป	.....
ไอนี้มีขอบมาช้านาน	จำจะประทานพรให้	.....
คิดแล้วก็ประสิทธิ์พรชัย	จงได้สำเร็จมโนรด	.....
บัดนั้น	หนทกผู้ใจสาหัส	.....
รับพรพระศุภุส	บังคมลาแล้วบทจรไป	.....
ครั้นถึงบนไต่ไกรลาส	ขัดสมาธินั่งยืมริมอ่างใหญ่	.....
คอยหมู่เทवासูราลัย	ด้วยใจกำเริบอหังการี	.....

นิทาน เรื่อง .....

ตัวแรก คือ..... มันชื่อว่า ..... มันชอบ
กิน.....
ตัวที่สอง คือ..... มันชื่อว่า ..... มัน
มักจะไปเล่นที่.....

๑. คำ.....
ใช้สำหรับ.....

.....
.....
.....
.....
.....

๒. คำ.....
ใช้สำหรับ.....

ระหว่างที่เดินเข้าไปในป่าลึก ตัวแรก เดินไป
ก็.....ไป

ใช้สำหรับ.....

.....
.....
เช่น.....

ทันใดนั้น ทั้งสองก็พบตัวประหลาดขวางทาง
อยู่ มันมีขนาด..... ตัวสี..... ใบหน้ามี
ลักษณะ..... มันมีนิสัย.....

ตัวประหลาดถามทั้งสองว่า “.....พวกเจ้า
จึงบุกกรุป่าของข้า?”

ทั้งสองตอบว่า “เพราะว่า พวกเรากำลังตามหา
เพื่อนอยู่นะ”

มันถามต่อว่า “เพื่อนของพวกเจ้า หายไป.....
ล่ะ”

ใช้สำหรับ.....

ลึกลับ ตัวประหลาดก็เดินเข้ามา เมื่อเดินเข้า
มา มัน.....มองหาเหยื่อของมัน มันมองเห็น
เชือก .....ไม่เห็นเหยื่อ มันไม่รู้ว่า มันควรจะ
โกรธ.....ควรจะดีใจ สุดท้าย มันก็หัวเราะ.....
มันไม่โกรธ

มันมัวแต่ดีใจ จึงลืมนตกลงแม่น้ำ มันเจ็บมากจึง
ร้องว่า “.....!” พอโผล่ขึ้นมาจากแม่น้ำก็เจอกับ
สัตว์ทั้งสามที่แอบอยู่ ทั้งสามตกใจมากร้องว่า

ชุมชนบนดวงดาว

ดาวเคราะห์ดวงหนึ่งกำลังระเบิด สิ่งต่างๆ บนดาวเคราะห์ดวงนั้นจะ
ได้ไปอยู่ในดาวดวงอื่น แต่ดาวที่จะไปลงนั้นได้ตั้งเงื่อนไขไว้
นักเรียนลองนำคำจากดาวเคราะห์ตรงกลางไปเขียนแยกในช่องว่าง
ของดาวดวงข้างๆ

